

[]

การสืบสิทธิของรัฐ :
Succession of State

อ.จตุภูมิ ภูมิบุญชู
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
© All rights reserved 2008
Update @ 2011

[ประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับ]
[การสืบสิทธิของรัฐ]

- ความหมาย
- ที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- รัฐที่เกี่ยวข้องกับการสืบสิทธิของรัฐ
- ประเภทของการสืบสิทธิของรัฐ
- หลักเกณฑ์และผลทางกฎหมาย

[การสืบสิทธิของรัฐ : ความหมาย]

- *succession of States means the replacement of one State by another in the responsibility for the international relations of territory;*
การที่รัฐหนึ่งเข้าแทนที่อีกรัฐหนึ่งในความรับผิดชอบในความสัมพันธ์กับนานาประเทศ

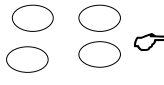

[การสืบสิทธิของรัฐ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง]

- Vienna Convention on Succession of States in respects of Treaties 1978
- Vienna Convention on Succession of States in respects of State Property Archives and Debts 1983

[การสืบสิทธิของรัฐ : รัฐที่เกี่ยวข้อง]

- รัฐแม่ *predecessor State*
- รัฐผู้สืบสิทธิ (รัฐที่ได้เอกราชใหม่, รัฐใหม่) *successor State, newly independent State*
- รัฐที่สาม (รัฐที่มีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสืบสิทธิ แต่ได้รับผลกระทบจากการสืบสิทธิ (เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญา))

รูปแบบการสืบสิทธิทางสนธิสัญญา
ปรับปรุงจาก เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

	ก่อนการสืบสิทธิ	หลังการสืบสิทธิ
รัฐที่ได้รับเอกราชใหม่		M S N S
รัฐที่รวมตัวเข้าเป็นสหพันธรัฐ		FS
การแยกรัฐ		M S N S
		N S N S

การสืบสิทธิของรัฐ : ประเภท

- การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญา
- การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญา : หลักเกณฑ์

- หลักพื้นฐานทั่วไปของอนุสัญญา:
 - หลักว่าด้วยความประสงค์ของรัฐที่สาม
 - หลักการคงสภาพเดิมของเขตแดนและระบอบของดินแดน

หลักว่าด้วยความประสงค์ของรัฐที่สาม

- กระบวนการสืบสิทธิของรัฐไม่ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างรัฐผู้สืบสิทธิและรัฐที่สามโดยอัตโนมัติ เพราะขัดกับหลักความยินยอมของรัฐตาม Vienna convention on the Law of treaty 1969 ข้อ 34 และอาจทำให้รัฐที่เกิดใหม่เสียเปรียบได้ (Clean Slate)

Vienna Convention on Succession of States in respects of Treaties 1978, Art.16

- *A newly independent State is not bound to maintain in force, or to become a party to, any treaty by reason only of the fact that at the date of the succession of States the treaty was in force in respect of the territory to which the succession of States relates.*

กรณีศึกษา

- เดิมที แคนาดาเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร UK ต่อมาได้แยกเป็นรัฐภายใต้เครือจักรภพอังกฤษ อังกฤษเคยมีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับไทย ดังนั้นไม่ทำให้ประเทศไทย(รัฐที่สาม) และ แคนาดาเกิดความสัมพันธ์ตามสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นได้

หลักว่าด้วยความประสงค์ของรัฐที่สาม

- ในทางปฏิบัติรัฐแม้มักจะทำสนธิสัญญาโอนสิทธิตามสนธิสัญญา(Inheritance Agreement หรือ Assignment Treaty) ให้รัฐผู้สืบสิทธิก่อน
- แต่ตามอนุสัญญาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐต่อสนธิสัญญา1978 กำหนดให้ สนธิสัญญาโอนสิทธิตามสนธิสัญญานี้ไม่มีผลบังคับใช้ มีฐานะเป็นเพียงแนวปฏิบัติ รัฐที่สามและรัฐผู้สืบสิทธิจะต้องทำสนธิสัญญาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ทางปฏิบัติ

- สนธิสัญญาทวิภาคี ☞ รัฐผู้สืบทอดสิทธิจะตกลงกับรัฐที่สามอีกครั้งหนึ่ง
- สนธิสัญญาพหุภาคี ☞ (หากเก็บรักษาไว้กับสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ) สำนักเลขาธิการฯ จะขอให้รัฐผู้สืบทอดสิทธิทำหนังสือยืนยันอีกครั้ง

หลักการคงสภาพเดิมของเขตแดน และระบอบของดินแดน

- สนธิสัญญากำหนดเขตแดน
- สนธิสัญญากำหนดระบอบของเขตแดน
 - ระบอบภาวะวิสัยที่มีผลต่อรัฐกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
 - ระบอบภาวะวิสัยที่มีผลต่อรัฐทุกรัฐ

หลักการคงสภาพเดิม : Status Quo

- การคงสภาพเดิมของสนธิสัญญาที่กำหนดเขตแดน
- การสืบทอดสิทธิของรัฐไม่กระทบกระเทือนเขตแดนที่กำหนดโดยสนธิสัญญา (อนุสัญญากรุงเวียนนา 1978 ข้อ 11) เพื่อเป็นการรักษาสถานภาพเดิมและป้องกันข้อพิพาทที่จะเกิดขึ้น

หลักการคงสภาพเดิม : Status Quo

- หลักการนี้สอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยสนธิสัญญา 1969 ข้อ 62
- *2.A fundamental change of circumstances may not be invoked as a ground for terminating or withdrawing from a treaty:*
 - (a) *if the treaty establishes a boundary; or*

กรณีศึกษา

- รัฐต่างๆในลาตินอเมริกา
 - หลักการ *Uti possidetis / Status quo ante*
- รัฐที่ได้รับเอกราชในแอฟริกา
 - มติของ OAU

Uti possidetis

- *Uti possidetis* (Latin for "as you possess") is a principle in international law that territory and other property remains with its possessor at the end of a conflict, unless provided for by treaty

[Status quo]

- *Status quo* is a Latin term meaning the present existing state of affairs, or "the state in which". To maintain the status quo is to keep the things the way they currently are. The related phrase status quo ante, means "the state of things as it was before."

[กรณีนำศึกษา]

- รัฐต่างๆในอดีตสหภาพโซเวียต
- รัฐต่างๆในอดีตยูโกสลาเวีย
- เขตแดนระหว่างประเทศไทย / กัมพูชา
 - ปราสาทเขาพระวิหาร
 - ปราสาทตาชม

[สนธิสัญญากำหนดระบอบของเขตแดน]

- ระบอบภาวะวิสัยที่มีผลต่อรัฐกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
 - ระบอบความปลอดภัยทางทหาร (เช่น เขตปลอดทหาร เขตเป็นกลาง)
 - กรณี Aaland Island
 - ระบอบควบคุมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
 - พันธกรณีการห้ามขุดคลองในบางพื้นที่ของแม่น้ำไรน์

[สนธิสัญญากำหนดระบอบของเขตแดน]

- สนธิสัญญากำหนดระบอบของเขตแดน
 - ระบอบภาวะวิสัยที่มีผลต่อรัฐทุกรัฐ
 - คลองระหว่างประเทศ
 - แม่น้ำระหว่างประเทศ

[รูปแบบการสืบสิทธิทางสนธิสัญญา]

ปรับปรุงจาก เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราช

	ก่อนการสืบสิทธิ	หลังการสืบสิทธิ
รัฐได้รับเอกราชใหม่		M S NIS
รัฐที่รวมตัวเข้าเป็นสหพันธรัฐ		FS
การแยกรัฐ		M S N S N S
การยุบรัฐ		N S N S

[ผลของการสืบสิทธิต่อรัฐที่ได้เอกราชใหม่]

จากรัฐแม่

- กรณีอาณานิคม
- หลัก clean Slate
- สนธิสัญญาทวิภาคี ☞ ทำสนธิสัญญาใหม่
- สนธิสัญญาพหุภาคี ☞ รัฐใหม่มีสิทธิขอเข้าร่วมสนธิสัญญาพหุภาคีทุกรอบที่รัฐแม่เคยเป็น ไม่ว่าจะมิบบทบัญญัติรองรับไว้หรือไม่ก็ตาม

ผลของการสืบทิธิต่อรัฐเอกราชรวมตัว
เป็นสหพันธรัฐใหม่

- สหพันธรัฐต้องสวมสิทธิที่รัฐเดิมนั้นๆ มีอยู่ก่อนรวมตัว
- สนิธิสัญญาทวิภาคี ☞ ขอความเห็นชอบต่อรัฐภาคีให้มีผลให้บังคับทั่วสหพันธรัฐ
- สนิธิสัญญาพหุภาคี ☞ สหพันธรัฐมีสิทธิขอขยายขอบเขตการใช้บังคับของความตกลงให้มีผลในดินแดนใหม่

ผลของการสืบทิธิต่อการแยกรัฐ

- รัฐที่แยกออกมามีสิทธิตามสนธิสัญญาที่รัฐเก่าเคยทำไว้โดยอัตโนมัติ
- รัฐเก่าก็ต้องผูกพันตามสนธิสัญญาเดิม
- หากการแยกตัวมีลักษณะของการได้เอกราชต้องนำหลักการสืบทิธิของรัฐที่ได้เอกราชมาใช้

การสืบทิธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สิน สิทธิ และประโยชน์ ซึ่งเป็นของรัฐเก่าตามกฎหมายภายในของรัฐเก่าในวันที่มีการสืบทิธิของรัฐ

การสืบทิธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- บรรณสาร หมายถึง บรรดาเอกสารทั้งหมด ไม่ว่าจะลงวันที่ใด และเป็นชนิดใด ที่ได้ทำขึ้น หรือได้รับไว้โดยรัฐเก่าในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และเป็นของรัฐเก่าตามกฎหมายภายในของรัฐเก่าในวันที่มีการสืบทิธิของรัฐ โดยบรรดาเอกสารได้ถูกเก็บรักษาไว้โดยตรง หรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐเก่าในฐานะเป็นรัฐเก่าเพื่อความมุ่งหมายใดๆ ก็ตาม

การสืบทิธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- หนี้สิน หมายถึง หนี้สินใดๆ ในทางการเงินของรัฐเก่า ซึ่งเกิดขึ้นตามกฎหมายระหว่างประเทศต่อรัฐอื่นๆ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใดในกฎหมายระหว่างประเทศ

การสืบทิธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- ข้อสังเกต การสืบทิธิเกี่ยวกับหนี้สิน การสืบทิธิเกี่ยวกับหนี้สิน มีผลทำให้ หนี้สินของรัฐเก่าสิ้นสุดลงและบรรดาหนี้สินดังกล่าวตกทอดแก่รัฐผู้สืบทิธิในวันที่มีการสืบทิธิของรัฐ
- การสืบทิธิไม่กระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย

**การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ**

- รัฐที่ได้เอกราชใหม่
- การรวมรัฐ
- การแยกดินแดนส่วนหนึ่งหรือบางส่วนของรัฐ
หนึ่งออกเป็นอีกรัฐหนึ่ง
- การยุบรัฐ
- การโอนดินแดนส่วนหนึ่งให้อีกรัฐหนึ่ง

**ความหมายของรูปแบบต่างๆ ของการสืบ
สิทธิของรัฐ**

- รัฐที่ได้เอกราชใหม่ คือ ดินแดนในอาณานิคมที่ได้รับ
การปลดปล่อยให้เป็นเอกราชรวมถึงรับเอกราชใหม่ที่เกิด
จากดินแดนที่ขึ้นกับรัฐอื่นสองรัฐหรือมากกว่านั้นมา
รวมกัน
- การรวมรัฐ คือ กรณีที่รัฐสองรัฐนั้นรวมตัวกันเกิดเป็น
รัฐใหม่และทำให้เกิดการสืบสิทธิของรัฐ

**ความหมายของรูปแบบต่างๆ ของการสืบ
สิทธิของรัฐ**

- การแยกดินแดนบางส่วนของรัฐหนึ่งออกเป็น
อีกรัฐหนึ่ง คือ กรณีที่มีการแยกดินแดนบางส่วนหรือ
หลายส่วนจากรัฐหนึ่งออกมาเป็นรัฐใหม่ หรือมารวมเป็น
ส่วนหนึ่งของรัฐอื่นๆ โดยที่รัฐเก่ายังคงอยู่
- การยุบรัฐ คือ การที่ดินแดนของรัฐเก่าสองส่วนหรือกว่า
นั้นแยกออกมาเป็นรัฐผู้สืบสิทธิสองรัฐหรือมากกว่านั้น
โดยที่ไม่มีรัฐเก่าอยู่อีกต่อไป

**ความหมายของรูปแบบต่างๆ ของการสืบ
สิทธิของรัฐ**

- การโอนดินแดนบางส่วนให้อีกรัฐหนึ่ง คือกรณี
ที่ดินบางส่วนของรัฐเก่ากลายเป็นส่วนหนึ่งของอีกรัฐหนึ่ง
ซึ่งเป็นผู้สืบสิทธิ

รูปแบบการสืบสิทธิทางสนธิสัญญา

ปรับปรุงจาก เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช

	ก่อนการสืบสิทธิ	หลังการสืบสิทธิ
รัฐที่ได้รับ เอกราชใหม่		
รัฐที่รวมตัวเข้า เป็นสหพันธรัฐ		
การแยกรัฐ		
การยุบรัฐ		
การโอนดินแดน		

**การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ**

- รัฐที่ได้เอกราชใหม่ ถ้าไม่มีความตกลงเป็น
อย่างอื่น
 - อสังหาริมทรัพย์ เป็นของรัฐผู้สืบสิทธิซึ่ง
อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่
 - อสังหาริมทรัพย์ โอนกรรมสิทธิให้รัฐผู้สืบ
สิทธิ

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- รัฐที่ได้เอกราชใหม่
- บรรณสารของดินแดนที่กลายมาเป็นของรัฐ
แก่ระหว่างเป็นอาณานิคม, บรรณสารที่ควร
อยู่ในดินแดนเพื่อการบริหารดินแดนตามปกติ
,ซึ่งเกี่ยวข้องกับดินแดนที่มีการสืบทอดอย่าง
สำคัญ ให้ตกเป็นของรัฐที่ได้รับเอกราชใหม่

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- รัฐที่ได้เอกราชใหม่
- หนี้สิน ของรัฐเก่าไม่ตกทอดมายังรัฐใหม่
เว้นมีความตกลงกันเป็นอย่างอื่นสำหรับหนี้ที่
เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของรัฐเก่าใน
ดินแดนของรัฐใหม่ และทรัพย์สิน สิทธิและ
ประโยชน์ที่ตกเป็นของรัฐเอกราชใหม่

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- การรวมรัฐ
ให้บรรดาหนี้สิน ทรัพย์สิน บรรณสาร เป็น
ของรัฐใหม่

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- การแยกดินแดนส่วนหนึ่งหรือบางส่วนของรัฐหนึ่งออกเป็นอีก
รัฐหนึ่ง
 - ทรัพย์สิน หากไม่มีการตกลงกัน
 - อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในดินแดนของรัฐใหม่ เป็นของรัฐ
ใหม่
 - สสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับกิจกรรมในดินแดนของรัฐใหม่
ให้เป็นของรัฐใหม่
 - หนี้สิน เป็นไปตามความตกลง ถ้าไม่มีการตกลงให้แบ่งตาม
ส่วนที่เป็นธรรม

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- การแยกดินแดนส่วนหนึ่งหรือบางส่วนของรัฐ
หนึ่งออกเป็นอีกรัฐหนึ่ง
 - บรรณสาร เป็นของรัฐใหม่เพื่อการบริหาร
รัฐใหม่ และไม่ละเมิดข้อมูลทาง
ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรม

การสืบทอดของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ทรัพย์สินบรรณสาร และหนี้สินของรัฐ

- การยุบรัฐ
 - ทรัพย์สิน หากไม่มีการตกลงกัน
 - อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในดินแดนผู้สืบทอด เป็นของรัฐที่
ทรัพย์สินตั้งอยู่
 - สสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับกิจกรรมในดินแดนของรัฐผู้สืบทอด
สิทธิให้เป็นของรัฐผู้สืบทอด
 - ทรัพย์สินอื่นๆ แบ่งในระหว่างรัฐผู้สืบทอดเท่าที่เป็นธรรม
 - หนี้สิน ตกทอดไปยังรัฐผู้สืบทอดทั้งหลาย โดยค่านึงถึง
ทรัพย์สิน สิทธิ ประโยชน์ ที่รัฐผู้สืบทอดได้มาในหน้าที่
เกี่ยวข้องกับหนี้สินของรัฐเก่า

การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ

■ การยุบรัฐ

- บรรณาการ หากไม่มีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น บรรณาการที่ควรอยู่ในดินแดนเพื่อการบริหารดินแดนตามปกติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับดินแดนที่มีการสืบสิทธิ ให้ตกเป็นของรัฐผู้รับสืบสิทธินั้น

การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ

■ การโอนดินแดนส่วนหนึ่งให้อีกรัฐหนึ่ง

- ทรัพย์สิน หากไม่มีการตกลงกัน
 - อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในดินแดนผู้สืบสิทธิ เป็นของรัฐที่ทรัพย์สินตั้งอยู่
 - สังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับกิจกรรมในดินแดนของรัฐผู้สืบสิทธิให้เป็นของรัฐผู้สืบสิทธิ
 - ทรัพย์สินอื่นๆ แบ่งในระหว่างรัฐผู้สืบสิทธิเท่าที่เป็นธรรม

การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ

■ การโอนดินแดนส่วนหนึ่งให้อีกรัฐหนึ่ง

- หนี้สิน
หนี้สินของรัฐเท่าที่ตกทอดไปยังรัฐผู้สืบสิทธิตามความตกลง หากมิได้ตกลงกัน ให้ตกทอดไปยังรัฐผู้สืบสิทธิทั้งหลายตามสัดส่วนที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึง ทรัพย์สิน สิทธิ ประโยชน์ ที่รัฐผู้สืบสิทธิได้มาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินของรัฐเท่านั้น

การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

ทรัพย์สินบรรณาการ และหนี้สินของรัฐ

■ การโอนดินแดนส่วนหนึ่งให้อีกรัฐหนึ่ง

- บรรณาการ หากไม่มีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น บรรณาการที่ควรอยู่ในดินแดนเพื่อการบริหารดินแดนตามปกติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับดินแดนที่มีการสืบสิทธิ ให้ตกเป็นของรัฐผู้รับสืบสิทธินั้น